

Bast oerhout beter?

Dat is mijn prangende vraag, als ik de koffer van deze 5-snarige Lancaster Swamp Kauri basgitaar openmaak. Volgens het certificaat van de universiteit in Groningen is het hout van de body, Swamp Kauri dus meer dan 35.000 jaar oud. CEES BAKKER onderzoekt of dit ook hoorbaar is.

Edelbassen

Waren Fender, Gibson en Rickenbacker in de vijftig en zestig jaren de belangrijkste bouwers van basgitaren, vanaf het begin van de zeventiger jaren kwam daar verandering in. Music Man was één van de eerste merken, die met andersoortige modellen het monopolie van Fender doorbrak, gevolgd door het Duitse Warwick en het Britse Status. In hun voetspoor ontstonden talkrijke bedrijven en bedrijfjes, die aan de individuele wensen van de bassist dachten te kunnen voorzien. Het gebruik van exotische houtsoorten, zoals Zebrano, Coco Bolo, Wengé, Bubinga, Purple Heart en Padoek werd een belangrijk kenmerk van deze zogenaamde edelbassen.

Van Swamp Kauri had ik nog nooit gehoord, laat staan van deze basgitaren uit Nieuw Zeeland, nota bene gebouwd door een Hollander. De enorme Swamp Kauri (*Agathis Australis*) bomen, een houtsoort verwant aan mahonie, stammen uit de prehistorische moerassen van Nieuw-Zeeland. Het kappen ervan mocht alleen met toestemming van de nationale natuurbescherming plaatsvinden. Italianen waren tot aan de tweede wereldoorlog de grootste afnemers. In 1940 stelde de Nieuw-Zeelandse regering een gelimiteerd exportverbod voor onbewerkt Swamp Kauri hout in. De Nederlandse emigrant Jaap Tediek speelde hierop in, en ging rond 1983 tafelbladen uit deze houtsoort exporteren. Een andere Hollandse landverhuizer, Joop Lang, kwam hierdoor op het idee om uit Swamp Kauri gitaren en bassen te gaan bouwen.

De man en zijn droom

Joop Lang werd in 1943 te Amsterdam geboren, en bouwde op zijn zestiende zijn eerste gitaar. Hij gaf een Buddy Holly Fanclub blad uit en was zanger van The Misfits en The Teddy Bears. Hiervan kon de schoorsteen niet roken. Joop richtte daarom zijn eigen lithografiebedrijf op. De Nederlandse wetten en regelgevingen benauwden hem echter zo zeer dat hij en zijn jeugdliefde Loes besloten om naar Nieuw-Zeeland te emigreren. Met een gezonde portie Hollandse ondernemingslust maakte hij daar furore. Eerst met het eerste Nieuw-Zeelandse full color popblad Pop Score Magazine, daarna als boekingsagent en fotograaf. Vervolgens creëerde hij de grootste audiovisuele studio van het land. Joh, zoals hij zich nu noemt, wilde vanaf zijn vijfenvijftigste leuke dingen gaan doen. Dus verkocht hij zijn studio. Van de opbrengst maakte hij een CD met synthesizer muziek. In 1999 startte Joh Lang met een Stratocaster model zijn carrière in de professionele gitaarbouw. Deze eerste poging werd met Kaleidoscope lak afgewerkt. Door een hologram effect werd dit een unieke gitaar met als nadeel, dat de lak 450 Euro per liter kostte. Joh begon in 2000 met de fabricage van Swamp Kauri gitaren. Eén van de eerste elementen, die hij gebruikte, kwam van het Australische bedrijf Kinman. Zoals elke gitaarbouwer nooit tevreden over de details, ontwikkelde hij zijn eigen, nog geruislozer, Lancaster pickups. In eerste instantie gingen praktisch alle Langcasters naar Amerika, maar in september 2003 haalde het Nederlandse bedrijf RSL de eerste gitaren naar Europa.

Vertrouwd maar toch heel anders

In eerste instantie lijkt dit een Fender kloon, de body van een Precision en de uitrusting van een Jazz bas. Daar houdt echter iedere gelijkenis op. Kijk alleen maar naar de trapvormige, grote kop. Niet ieders smaak, maar wel een uniek beeldmerk. De 4,3 cm dikke body is wat slanker, en de horens doen denken aan de Burns Bison, maar zijn gebaseerd op een Maori motief. Het Swamp Kauri hout vind ik wonderschoon. De grillig gevormde luchtwortels zijn volgegoten met transparant epoxy, waardoor de fossiele resten nog zichtbaar zijn. Geen enkele Lancaster is dan ook hetzelfde. De linker onderzijde is licht afgeschuind, en de achterzijde heeft een uitfrezing voor de buik. De body is met een polyester hoogglans lak afgewerkt. Alle houtbewerking ziet er professioneel uit. Door de moeilijke bewerking onderscheidt dit model zich meteen van een productie gitaar.

De hals is uit één deel gevlamd esdoorn met een bijzonder fraaie tekening gefabriceerd. De kop is gebaseerd op een oud Maori motief, evenals de decoratieve houtsnedes.

De Schaller M4 stemmechanieken zijn vier om één gemonteerd. Twee snaar geleiders met een jade inleg zorgen voor correcte snaarloop naar de grafiet topkam. Onder de dikke ebbenhouten toets bevinden zich, naast de halspen, twee grafieten verstevigingstrips. Dit idee zagen we een paar jaar eerder al op de akoestische Taylor modellen.

De 22 Jumbo fretten zijn netjes afgewerkt. Met een uitgesproken D profiel en een afwerking met Tung olie kiest Lang niet voor traditie. Hij heeft eigenzinnige ideeën, die hij goed weet uit te buiten. Kijk bijvoorbeeld naar de halsverbinding. Deze is met zes schroeven aan de body bevestigd, vier zichtbare en twee onder de nekplaat. De keuze voor Schaller JBA elementen is in zijn modellen nogal ongebruikelijk. Het zijn actieve humbuckers in een single coil behuizing, gevoed door een 9 Volt batterij. De output is ongebruikelijk hoog. Ieder element heeft een eigen volumeregelaar gekoppeld aan een gezamenlijke passieve toonregelaar. Normaliter preferer ik een balansregelaar, maar met deze actieve elementen kun je wel meer nuances instellen. De knoppen komen van Schaller. De 'driedimensionale' brug en snaar geleider zijn eveneens afkomstig van Schaller. De zadels kunnen niet alleen in lengte en in hoogte versteld worden, ook de onderlinge afstand tussen de snaren kan ingesteld worden. De brug is voorzien van groeven voor de zadelhoogte schroeven. Met vindingrijke toevoegingen heeft de bouwer een mooi concept weten te creëren, wat bij het spelen alleen maar aanvullend werkt. De Schaller Straplock draagbandknoppen maken het plaatje compleet. 🇳🇱

LEVY'S GUITAR STRAPS

SONIC-ART

BRADIO

son-ic (son'ik) *adj.* [L. *sonus*, sound.] 1. Of or pertaining to sound.

art (ärt) *n.* [L. *ars*, *artis*, art.] 1. The quality, production, expression, or realm of what is beautiful or of more than ordinary significance.

BMI Groothandel bv
Rhône 40 • 2491 AP Den Haag
Tel: +31 (0)70 320 24 25
Fax: +31 (0)70 320 18 19
e-mail: info@bmi.nl
internet: www.bmi.nl

The best dressed players
wear
Levy's guitar straps

www.levysleather.com

Optimaal beschermd

Jarenlang wilde ik niets van een 5-snarige bas weten, totdat ik in februari vorig jaar uitgenodigd werd om tijdens een jamsessie op een vijfsnarige Ibanez te spelen. Dit was een keerpunt. Ik kocht een 5-snarige Ibanez ATK vanwege zijn prettige hals en de talloze mogelijkheden. Deze Langcaster is heel andere bas: exclusief, met duurzame hardware en eenvoudige regelmogelijkheden.

De eerste verrassing is het volkomen ontbreken van bijgeluiden. Zelfs notoire stoorbronnen als TV en computer hebben geen enkele invloed op deze bas. De actieve elektronica is prima van de buitenwereld afgeschermd. De keuze voor Schaller JBA elementen valt vooral op door de bijzondere toon: helder, briljant, volkomen gelijk over het hele basspectrum en dynamischer dan bijvoorbeeld de stille EMG's. In vergelijking vind ik deze actieve elementen een verbetering op mijn favoriete Bartolini en WAL elementen. Daarnaast is de sustain heel bijzonder. De Langcaster klinkt uitzonderlijk fraai door. Rustig bespeeld, hoor je Fender geluiden, maar als je alle registers opentrekt heeft deze Langcaster een volstrekt eigen karakter, en is inzetbaar voor de meest uiteenlopende muzieksoorten. De La Bella Steps Piano bassnaren, waarbij alleen de kern over de zadels loopt, dragen zeker aan het diverse geluid bij. De smalle en platte hals voelt heel prettig aan, en nodigt uit tot snelle bas oefeningen, zelfs voor iemand zoals ik met kleine handen. Als je op zoek bent naar nadelen, dan vind je dat in het gewicht van ruim vijf kilo: wil je een wereldgeluid met een waanzinnig sustain, dan moet je lijden!

In oogopslag

Langcaster, Auckland, Nieuw-Zeeland

Model: Langcaster Swamp Kauri
5-snarige basgitaar

Ontwerp en bouw: Nieuw Zeeland

Winkelprijs:

€ 3745

Algemene Kenmerken:

5-snarige basgitaar met actieve elementen op een solid body

Houtsoorten:

- Esdoorn hals
- Ebbenhouten toets
- Swamp Kauri body

Afmetingen:

Totale lengte : 117,0cm

Mensuurlengte: 86,6cm

Topkam breedte: 3,3 cm

12e fret breedte: 5,0 cm

Elektronica:

- Twee actieve Schaller JBA elementen
- Aparte volume regelaars voor beide elementen, één passieve toonregelaar

Hardware:

- Graphite topkam
- Schaller 3D-5 brug/snaarhouder, in hoogte, lengte en breedte verstelbaar
- 22 jumbo frets
- Schaller M4 stemmechanieken
- Schaller straplock draagbandknoppen

Accessoires:

- CNB tweed koffer
- Engelstalige handleiding
- Draagband
- T-shirt
- Poetsdoek

Distributie:

RSL Europe Audio&Light BV, Breda

076-5601034

www.rsl.nl

Na vier weken

Joh Lang bouwt pas sinds 2002 basgitaars. Deze basgitaar is het bewijs, dat hij het kunstje volledig beheerst. Dit is een perfecte basgitaar: fantastisch uiterlijk, topkwaliteit hardware, superieur speelcomfort, maar vooral door de klank ben ik voor de bijl gegaan. De combinatie van ultramoderne actieve humbuckers van Schaller en 35.000 jaar oud oerhout resulteert in een prachtige toon met een eindeloze sustain. Deze Langcaster heeft één groot nadeel: voor de aanschaf is een heftige lening onontbeerlijk. Niet verwonderlijk gezien de kwaliteit van de gebruikte materialen en het feit, dat Joh Lang, zijn zoon en een assistent slechts vijftig instrumenten per jaar bouwen. Bovendien verdient het waardering, dat in een tijdperk van massaproductie in Verwegistan nota bene een Hollandse Nieuw-Zeelandse zijn hoofd boven het bas en gitaarveld durft uit te steken. Langcaster heeft een interessante website inclusief sound samples: www.langcaster.com